

La gran masturbada

Si continua així, la nostra cultura podrà trobar-se aviat amb la irresoluble paradoxa d'haver col·laborat enormement i definitivament en la creació pictòrica d'aquest segle sense conservar-ne proporcionalment allò que li correspondria i mereixeria. Si a Londres podem identificar l'art contemporani a la Tate Gallery, o apreciar-lo al Centre Georges Pompidou o al Palais du Tokyo de la capital francesa, a Barcelona no tan sols manquen mostres dels artistes que han passat per la ciutat, sinó que, a més i el més greu, dels seus propis creadors. Sens dubte, es tracta d'un dels preus de no ser capital de cap estat. Les excepcions, però, potser les constituïrien el Museu Picasso –amb un desgavell orientatiu considerable, i sense el *Guernika*– i la magnífica –pel llegat, les activitats i l'espai definit– Fundació Miró.

Aquest fenomen va sensibilitzar l'opinió pública en el sentit de pensar que l'obra d'aquell surrealista atòmic i geni de les finances que era Dalí lluí per sempre al bell mig del pla que gaudeix el privilegi de contemplar com les altes muntanyes també moren en la mar. L'interessant, i supervisat, Museu Dalí de Figueres, el castell de Púbol i Portlligat semblaven destinar Girona a constituir el pol d'atracció mundial d'una manera d'entendre el sublim.

Dalí, però, en un estadi d'esclat mitològic-financero-nuclear, va preferir que els bolets de Freud que havia conreat amb tanta estima engrandessin al capdavant l'oferta dels "Alimentos de España". I això, i valgui per al Ministerio, no implicava per a res el Centro Reina Sofia, sinó el Prado, allà on la seva obra ocupés una sala al costat dels seus companys clàssics com Velázquez o Goya.

Lògicament, els catalans, després de la decepció inicial, han intentat des de llavors, i enmig d'un munt de desavantatges, conservar el màxim del llegat. No hi

han mancat discursos imaginatius, tot i que a la fi s'imposava la interpretació jurídica per la qual la Generalitat havia d'heretar perquè també és estat. D'aquesta manera, el passat dinou de gener s'arribava a un acord el resultat del qual quedava perfectament reflectit en una foto de Carlos Montanés on apareixia un Semprún somrient i satisfet tot abraçant un Guitart un xic cap cot i amb un posat de "què-hi-farem". Si quantitativament

Catalunya en sortia guanyant –134 obres contra 36– qualitativament es perdia el Dalí d'abans del 50, és a dir, aquell que va ser capaç de crear obres tan cimeres

dins el surrealisme com *El gran masturbador*. I no deixa de resultar curiós que, precisament, aquest quadre s'hagi convertit en l'epicentre del descontent general i del figuerenc en particular. El pintor havia manifestat el seu desig que l'obra restés a Figueres. I és que el cas Dalí ha arribat a la categoria d'un gran galimaties: un artista desitja un destí per a un quadre que dona a la voluntat de l'estat; un poble que intenta retenir allò que, essent moralment seu, ha estat des de dins seu legalment transferit, i un geografia que, constituint la clau de volta de l'estètica daliniana, se'n veu desposseïda absurdament.

Perquè el darrer rot de Dalí ha revelat una incoherència dolorosa: a la fi, la preocupació financera i material per la perdurabilitat i difusió de la seva obra ha prevalgut sobre l'art. La gran i millor creació de Dalí, el Dalí de l'Empordà on les roques esdevenien cossos, els somnis inquietuds metafísiques i Gala una deessa mitològica, s'ha desfet, venut, buit, deixat anar, autosatisfet per un instant però incapaç de fecundar una eternitat de món..., amb la tràgica ignorància d'estimar. Com una gran masturbada.

Vicenç Llorca

